

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ

Εξεταζόμενο μάθημα: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: 7/11/2017, 15:30 – 18:30

Τα Λατινικά εξετάζονται με τη Νέα Ελληνική Γλώσσα και τη Λογοτεχνία
Ο συνολικός χρόνος και για τα τρία (3) εξεταζόμενα μαθήματα είναι τρεις (3) ώρες

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

- Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα του εξεταστικού δοκιμίου
- Να γράψετε όλες τις απαντήσεις στο τετράδιο απαντήσεων
- Να δηλώνετε κάθε φορά τον αριθμό της άσκησης στην οποία απαντάτε

ΑΣΚΗΣΗ 1

Ερώτηση:

Ποιος από τους ρηματικούς τύπους που ακολουθούν συμπληρώνει ορθά την πιο κάτω περίοδο; Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας. **(Μονάδες 6)**

Si dux velit, omnes milites domum _____.

- A. redeunt
- B. redirent
- Γ. redeant
- Δ. redissent

ΑΣΚΗΣΗ 2

Ο εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να μεταφέρουν σε παθητική σύνταξη την ακόλουθη πρόταση:

Sedulius dux occidit Romanos

Κατά τη διόρθωση επεσήμανε τα πιο κάτω λάθη των μαθητών του:

A. Romani a Sedulium ducem occiduntur

B. Romani a Sedulio duce occidunt

Γ. Romani a Sedulii ducis occiduntur

Ερώτηση:

α) Πώς θα ομαδοποιήσετε τις πιο πάνω λανθασμένες απαντήσεις, ώστε να εξηγήσετε το κοινό λάθος και να βοηθήσετε τους μαθητές να κατανοήσουν τη σωστή απάντηση;

α) Α και Γ

β) Β και Γ

γ) Α και Β

δ) Α, Β και Γ

β) Να αιτιολογήσετε σύντομα (μέχρι 30 λέξεις) την επιλογή σας.

(Μονάδες 7)

ΑΣΚΗΣΗ 3

Δόθηκε στους μαθητές η πρόταση «miles in castris est». Τους ζητήθηκε να αντικαταστήσουν τη φράση «in castris» χρησιμοποιώντας τη λέξη «Roma» στον αντίστοιχο συντακτικό ρόλο. Κάποιος μαθητής, εσφαλμένα, την αντικατέστησε με τη φράση «in Romā».

Ερώτηση:

Πώς θα καθοδηγήσετε τον μαθητή (μέχρι 50 λέξεις) στη σωστή απάντηση;

(Μονάδες 10)

ΑΣΚΗΣΗ 4

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος XLVIII «Το ελάφι του Σερτωρίου» οι μαθητές συναντούν, μεταξύ άλλων, για πρώτη φορά τις εξής λέξεις:

α) pulchritudo   β) utilis   γ) praecipio   δ) admiratio

Να δώσετε για την κάθε περίπτωση μία ετυμολογικώς συγγενή λέξη, γνωστή στους μαθητές από προηγούμενα κείμενα, που θα χρησιμοποιούσατε για να τους διευκολύνετε στην κατανόηση της σημασίας των νέων αυτών λέξεων. **(Μονάδες 8)**

ΑΣΚΗΣΗ 5

Ο εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να μεταφέρουν στη Λατινική την εξής περίοδο: «Οι απεσταλμένοι του βασιλιά ήρθαν, για να παραδώσουν τις επιστολές». Οι μαθητές έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις:

- A. Legati regis venerunt, ut epistulas traderent
- B. Legati regis venerunt epistulas traditum
- Γ. Legati regis venerunt epistularum tradendarum causa
- Δ. Legati regis venerunt ad epistulas tradendum

Ερώτηση:

- α)** Ποια από τις δοθείσες απαντήσεις είναι η εσφαλμένη;
- β)** Να καταγράψετε διορθωμένη την περίοδο στην οποία παρουσιάζεται το σφάλμα.

(Μονάδες 12)

ΑΣΚΗΣΗ 6

Δίδεται το ακόλουθο απόσπασμα από το μάθημα XXXVIII «Η μοίρα της Καικιλίας»:

Nam in sacello quodam nocte cum sorōris filiā persedēbat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audirētur.

Όταν ζητήθηκε από τους μαθητές να μεταφράσουν το απόσπασμα αυτό, ένας μαθητής μετέφρασε ως ακολούθως:

«Καθόταν δηλαδή για πολλή ώρα σε μικρό ιερό κάποια νύχτα μαζί με την κόρη της αδερφής (της) και περίμενε μέχρι να ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρινόταν στον σκοπό (για τον οποίο ήταν εκεί)».

Ερώτηση:

α) Σε ποιο σφάλμα υπέπεσε ο μαθητής κατά τη μεταφραστική διαδικασία;

β) Ποια συγκεκριμένα βήματα θα ακολουθήσετε (μέχρι 60 λέξεις), προκειμένου να τον βοηθήσετε να κατανοήσει και να διορθώσει το σφάλμα του; **(Μονάδες 10)**

ΑΣΚΗΣΗ 7

Ο εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές του να τρέψουν στη Λατινική την ακόλουθη περίοδο:

«Ο Σωκράτης τιμωρήθηκε με θάνατο, επειδή τάχα διέφθειρε τους νέους»

Κατά τη διόρθωση επεσήμανε τις εξής απαντήσεις:

A. Socrates morte multatus est, cum iuvenes corrumpat

B. Socrates morte multatus est, quia iuvenes corrumparet

Γ. Socrates morte multatus est, quod iuvenes corrupit

Δ. Socrates morte multatus est, dum iuvenes corrumpit

Ερώτηση:

α) Ποια είναι η σωστή απάντηση;

β) Πώς θα καθοδηγήσετε τους μαθητές (μέχρι 80 λέξεις), ώστε να κατανοήσουν το σφάλμα σε κάθε μία από τις άλλες τρεις απαντήσεις;

(Μονάδες 10)

ΑΣΚΗΣΗ 8

Ζητήσατε από τους μαθητές σας να αναγνωρίσουν συντακτικώς την υπογραμμισμένη λέξη του πιο κάτω αποσπάσματος από το μάθημα XXXIII «Καιρός για ανασυγκρότηση»:

Omnia sunt excitanda tibi uni, C. Caesar, quae iacēre sentis perculsa.

Ερώτηση:

Κάποιοι μαθητές την αναγνώρισαν ως δοτική προσωπική χαριστική. Πώς θα τους κατευθύνετε στη σωστή απάντηση αξιοποιώντας την ανάλογη συντακτική δομή της Αρχαίας Ελληνικής; Να ενισχύσετε την απάντησή σας δίδοντας ένα παράδειγμα από την Αρχαία Ελληνική.

(Μονάδες 10)

ΑΣΚΗΣΗ 9

Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το παρακάτω κείμενο:

(Μονάδες 15)

Haec ego et multa alia cogitans hoc videbam, si rem publicam mea mors interemisset, neminem umquam fore, qui auderet contra improbos cives suscipere salutem rei publicae.

M. T. Ciceronis, *Pro Sestio* 49 (διασκευή)

Λεξιλόγιο:

suscipio (3): αναλαμβάνω

ΑΣΚΗΣΗ 10

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του κεφαλαίου VI «Οι νόμοι», όπου τονίζεται η σημασία των νόμων στην εύρυθμη λειτουργία της πολιτείας, ο εκπαιδευτικός προτίθεται να συζητήσει με τους μαθητές του την αξία της τήρησης των νόμων σε μια πολιτεία, παραθέτοντας σχετικές λατινικές πηγές.

Ερώτηση:

Από τα διασκευασμένα κείμενα που ακολουθούν ποιο είναι το καταλληλότερο για την επίτευξη του συγκεκριμένου διδακτικού στόχου; Να αιτιολογήσετε συνοπτικά (μέχρι 50 λέξεις) την επιλογή σας τόσο για το κείμενο που επιλέγετε όσο και για αυτό που απορρίπτετε. **(Μονάδες 12)**

A. Haec igitur lex in amicitia est, ut neque rogemus res turpes nec faciamus rogati. Turpis enim excusatio est et minime accipienda, si quis contra rem publicam se amici causa fecisse fateatur.

B. Ergo expectate leges, quae genus illud optimum rei publicae contineant, et si quae forte a me rogabuntur, quae non sint in nostra re publica nec fuerint, tamen erunt in more maiorum, qui tum ut lex validus est.

Λεξιλόγιο:

excusatio, -onis: η δικαιολογία

-ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ-